

ПРОДУКТИВНІСТЬ ДЕРЕВОСТАНІВ ЗА УЧАСТЮ СОСНИ І ДУБА В УКРАЇНСЬКОМУ РОЗТОЧЧІ

Дебринюк Л.-О. Ю., здобувач¹

Національний лісотехнічний університет України

debryniuk@gmail.com

Досліджено динаміку запасу стовбурової деревини у чистих та мішаних деревостанах свіжого грабово-дубово-соснового сугруду Страдчівського навчально-виробничого лісокомбінату, лісовий фонд якого розташований на території Українського Розточчя. Деревостани у лісовому фонді підприємства віднесено до чотирьох груп типів лісу – букової (4 типи), соснової (7 типів), дубової (7 типів) та вільхової (1 тип лісу). Загальна площа типів лісу становить 6392 га.

Свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд є найпоширенішим типом лісу у лісовому фонді Страдчівського НВЛК, займаючи площу 1639,4 га або 25,6 % [2]. Сосна звичайна тут відзначається найвищою продуктивністю та біотичною стійкістю [1].

Об'єктом дослідження слугували 552 виділи типу лісу. Аналізували продуктивність деревостанів, частка сосни звичайної у складі яких становить 5-10 од. Окрім сосни, у складі деревостанів присутній дуб звичайний, частка якого складає 10-40 %. Поряд з дубом і сосною, у складі деревостану можуть брати участь інші деревні види – бук лісовий, ялина європейська, модрина європейська, граб звичайний, липа дрібнолиста, береза повисла, осика, клен-явір, клен гостролистий, однак їхня участь не перевищує 30 %.

Так, запас стовбурової деревини у деревостанах *свіжого грабово-дубово-соснового сугруду* впродовж досліджуваного вікового періоду відзначається значною варіабельністю (рис.). Якщо до 50-річного віку спостережено відносно невисокі коливання показника запасу у досліджених насадженнях, то після 50 років варіабельність запасу деревини помітно зростає, що пов'язано, очевидно, з проведенням лісогосподарських заходів. Для прикладу, у деревостанах, де участь сосни у складі становить 60 %, запаси деревини у 80-річному віці змінюються в межах 260-400 м³·га⁻¹. У 130-річних деревостанах з перевагою сосни у складі варіабельність показника запасу деревину ще більша – від 160 до 460 м³·га⁻¹.

¹ Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор Г.Т. Криницький

Участь сосни звичайної, як типотвірного деревного виду у складі лісостану, суттєво впливає на запас деревини. Так, найвищі запаси спостережено у разі участі сосни у складі деревостану на рівні 8-10 од. Умови S_2 є оптимальними для росту породи, де добре проявляються ознаки її швидкоростлості.

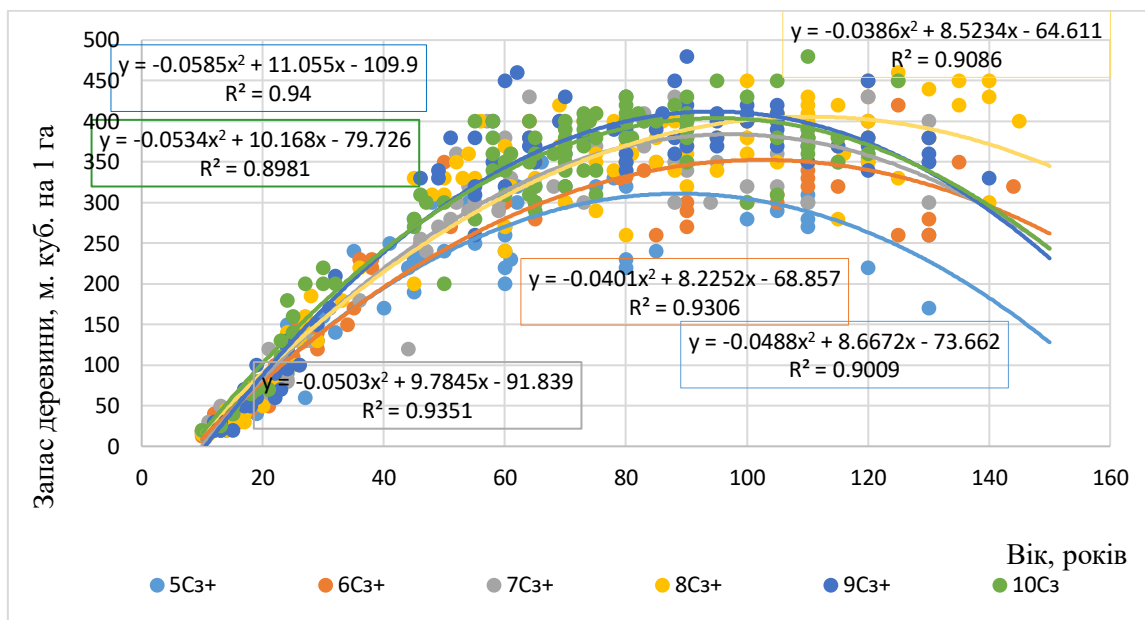

Рис. Вікова динаміка запасу стовбурової деревини у лісостанах сосни звичайної за різної участі деревного виду у складі деревостану в умовах свіжого грабово-дубово-соснового сугрудку

У досліджених деревостанах з перевагою сосни звичайної у складі спостережено добре виражений максимум нагромадження стовбурової деревини – у 80-90 років, після чого внаслідок впливу низки причин (антропогенних, біотичних, абіотичних) виявлено чітку тенденцію до зменшення запасу деревини на одиницю площі. Проте навіть і 130-140-річному віці є лісостани, де запас деревини перевищує $400 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$. Частка сосни при цьому становить 8-10 од.

У всіх групах складу спостережено дуже високу тісноту зв'язку між віком та запасом дубово-соснових і соснових деревостанів ($r = 0,94-0,96$).

Список використаних джерел

1. Криницький, Г.Т., Скольський І.М., Криницька О.Г., Луців Н.Г. & Яхницький В.Й. (2021). Біотична стійкість *Pinus sylvestris* L. у сугрудових лісостанах Львівського Розточчя. *Наукові праці Лісівничої академії наук України*, (23), 50-57. <https://doi.org/10.15421/412126>.
2. Яхницький, В. Й. & Делеган, І. І. (2021). Лісовий фонд і особливості ведення господарства у Страдцівському навчально-виробничому лісокомбінаті. *Науковий вісник НЛТУ України*, 31(1), 9-13. <https://doi.org/10.36930/40310101>.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025